

Trøndelag Politidistrikt
Gryta 4
7010 Trondheim
post@trondelag@politiet.no

Norges Miljøvernforbund
Skuteviksbodene 24
5035 Sandviken

Trondheim 14.12.2018

Norges Miljøvernforbund (NMF) anmelder med dette Nord Trøndelag Elektrisitetsverk (NTE), og underleverandør som har utført arbeidet for forurensing av elven Namsen i forbindelse med nytt damprosjekt i Namsvannet, Rørvik Kommune.

Historikk :

Damanlegget eies og drives av Nord Trøndelag Elektrisitetsverk AS (NTE). NTE er et konsern innen energi og telekommunikasjon, med hovedkontor i Steinkjer. NTE er et av landets største i sin bransje, både som kraftprodusent, kraftleverandør og netteier. NTE eies i dag av kommunene i «det gamle Nord-Trøndelag».

Den eksisterende dammen ble bygget med hjemmel i en konsesjon fra 1948, og stod ferdig i 1951. I 2005 påla NVE en oppgradering av eksisterende dam i Namsvatnet. NVE's pålegg om utbedring av denne la til grunn at dammen ikke tilfredstilte sikkerhetsforskriftene.

I stedet for å oppgradere eksisterende dam valgte NTE en løsning med å bygge ny dam. De søkte derfor Fylkesmannen i Nord-Trøndelag (FMNT) om utslippstillatelse i forbindelse med bygging av ny fyllingsdam. FMNT ga, på visse vilkår – dvs. mekanisk rensing av partikler (sedimenteringsdam) og oljeavskiller, midlertidig tillatelse til utslipp av drifts- og drensvann i forbindelse med bygging av ny dam i Namsvatnet i Rørvik kommune i perioden 2015-2018. Ny dam er nå ferdigstilt.

Norges Miljøvernforbund

Hovedkontor:

Postboks 593
5806 BERGEN
Skuteviksboder 24
Bank: 9521.05.71982
Internett: www.nmf.no

Tlf: 55 30 67 00
Faks: 55 30 67 01

Org.nr. 871 351 082 MVA
Epost: nmf@nmf.no

Region Sør / Øst

Postboks 9261
Grønland
0134 OSLO
Tlf: 55 30 67 00
Epost: oslo@nmf.no

Region Nord-Norge

Postboks 446
9255 TROMSØ
Tlf: 913 57 125
Epost: nord@nmf.no

Grunnlag for anmeldelse :

1-Tillatelsen omhandlet ikke miljøgifter som tungmetaller. Etter NMF sin mening burde NTE i søknaden ha opplyst FMNT om farene for utslipp av tungmetaller i forbindelse med sprenging av grønnstein. Dersom det mangler kunnskap, pliktes slik kunnskap skaffet tilveie, jfr. Naturmangfoldloven § 9 (føre-var-prinsippet).

2- Namsen er et nasjonalt laksevasdrag, og særlig aktsomhet skal utøves i nasjonale laksevasdrag og verneområder.

3.«Laksen i disse elvene og fjordene skal forvaltes slik at naturens mangfold og produktivitet bevares, og faktorer som truer laksen skal identifiseres og fjernes»

4-Deler av den gamle dammen inneholder grønnstein fra et lokalt steinbrudd. På grunn av for høyt tungmetallinnhold skal deler av betongen i gammeldammen, etter rivning, behandles som spesialavfall.

5-Området for uttak av masse til den nye Namsvassdammen inneholder store mengder grønnstein som inneholder tungmetaller – særlig krom, men også nikkel og kobber som er dødelig for både bunndyr og fisk.

6- I prøver av slam / sedimenter fra øvre Namsen, fra damanlegget og ca. 4 km. nedstrøms til Langflyin er det funnet høye verdier av krom (midlere verdi 175 mg/kg tørrstoff) som i Miljødirektoratet klassifisering antas å være kronisk eller akutt giftig. Analysene er utført av geokjemiker Tor Erik Fine med NGUs Niton XL3t Gold+ XRF-analysator.

7-Det er også tatt prøver av bergartene i steinbruddet og det råder liten tvil om at sediment-prøvene har samme kjemiske karakter som bergartsprøvene fra steinbruddet. Slam kan være ført videre nedover Namsenvassdraget, herunder til områder med de unike artene Namsblanken og elvemusling.

8-Den nye dammen inneholder om lag 160 000 m³ masse. I forhold til naturlig avrenning fra grunnfjell vil avrenningen av krom fra sprengte masser øke betydelig. Krom kan lekke ut fra steinmassene i dammen og forurense vann nedstrøms ny dam. Krom er dødelig for både bunndyr og fisk. Slammet inneholder høye konsentrasjoner av løselige tungmetaller. Konsentrasjonene er 3-5 ganger høyere innhold enn det Miljødirektoratet har pålagt NTE å transportere til spesialdeponi for farlig avfall.

Tungmetallene forurener vann og grunnvann, går i næringskjeden til mennesker og dyr, og er kreftfremkallende. NTE benytter Namsen ulovlig som sedimenteringsbasseng for suspenderte sprengningsmasser. Dette er i strid med gjeldende lover. Verken fungerende renseanlegg eller effektivt sedimentbasseng er bygget eller anvendt. Slam og finere partikler fra anlegget ble ledet uhindret direkte til elveleiet. Slike finkornede partikler legger seg som et teppe over rogn og gyteplasser, og dreper rogn før den blir klekket. Dette gjelder også selvsagt brunørret som har gytt. Slammet og partiklene dekker også til insekts habitat, skjulesteder og oppvekstområder for en rekke av vassdrag sammensetningens nøkkelarter.

9-NMF har også fått opplyst at slammet som har rent ut i Namsen mest sannsynlig inneholder rester av sprengstoff, som ytterligere forverrer dødeligheten på livet i elva. Disse sprengstoffrestene inneholder Nitrogenforbindelser, med mulig ammoniakk dannelses. Har dette skjedd er nok dødeligheten på fisk , og bunndyr på strekningen som er påvirket massiv.

10-Det er i tillegg funnet mengder av rester av plastikk i slammet som er kommet ut i elva. Sannsynligvis har dette kommet ut i elva etter sprengning av masser.

Generelle tilleggsopplysninger vedrørende Steinstøv ;

Steinstøvet er så fint at det tildekker gjeller hos fisk og insekter, noe som kan føre til kvelning og død på samme måte som hos et menneske som oppholder seg i ekstremt støvfylte miljøer, hvor lungene til slutt vil miste evnen til å oppta oksygen med påfølgende kvelning og død som resultat. At man som entreprenør velger å fylle et vassdrag med dette slammet er intet annet enn bevisst forurensing, siden ingen seriøse entreprenører kan påstå at man ikke kjenner til skadevirkningene steinslam av denne typen gir på vannlevende organismer som puster med gjeller nå i 2018. Dette var muligens et problem man ikke kjente omfanget av for 30 år siden, mens dagens entreprenører har godt utarbeidede retningslinjer de plikter å følge, både med hensyn på miljø og alle andre deler av virksomheten. At man da velger å ta slike snarveier som dette, kan ikke skyldes på menneskelig svikt men må anses som en meget bevisst handling. Enten for å spare tid og penger eller av rent bekvemmelige hensyn. Entreprenør bransjen har de senere år hatt en rivende utvikling og det har skjedd mange positive utviklinger på blant annet miljø. Utslipp som dette i må derfor slås ned på for å forhindre at denne gledelige trenden snur.

**Akvaplan- Niva ble innleid av grunneier, og bekrefter at funnene i slam som har kommet ut i elva under bygging av ny dam inneholder tungmetaller, og store mengder skadelige finpartikler av stein .
Akvaplan- Niva`s rapport kan leses i sin helhet her, og seniorkonsulent Gjermund Bahr kan kontaktes for mer informasjon :**

<file:///C:/Users/Bruker/Documents/Akvaplan%20niva%20AS%20feltrapport%20170818%20Namsvassdammen%20i%20%20Røyrvik%20kommune.pdf>

Konklusjon.

NMF mener dette viser at NTE og underleverandør har gjort seg skyldig i brudd på flere punkter i forurensingsloven ved lov § 1, punkt 2., § 6, punkt 1., § 7 , og § 8 punkt 3.

NMF krever at NTE og underleverandør som har utført arbeidet straffes etter § 78 i forurensingsloven.

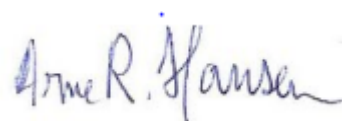
NMF anmoder påtalemyndighet om å sende avgjørelsen av denne anmeldelsen til Saksbehandler Arne Roger Hansen på mailadresse : arr-han@online.no

Leder Norges Miljøvernforbund
Kurt Willy Oddekalv

.....

Saksbehandler
Arne Roger Hansen

.....